

ועדת המשמעת מזהירה!
נבחן שימצאו ברשותו חומרי
עזר אסורים או יתפס בהעתקה
יענש בחומרה עד כדי הרחקתו
מהאוניברסיטה.

אוניברסיטת בר-אילן – הפקולטה למשפטים

בס"ד, תשע"ה סמסטר א', - מועד א' – 19.2.14

מבוא למשפט עברי – 99-111-02

מרצה: ד"ר יעקב חבה

משך הבחינה: שעתיים וחצי. לא תינתן הארכה.

הוראות:

1. חומר עזר אסור בשימוש.
2. כתוב/כתבי בכתב יד ברור.
3. אין לחרוג ממספר העמודים המצויין.
4. יש לנמק כל תשובה. תשובה שאיננה מנומקת לא תזכה בניקוד.
5. מקום בו יש יותר מדעה אחת או שהתשובה תלויה בשינויי נסיבות יש לציין את כל הדעות או הנסיבות.

בהצלחה!!!

חלק א – יש לענות על 4 שאלות בלבד מתוך 5 – 20 נקודות (5 לכל תשובה) – עד 2 עמודים לכל התשובות יחד

1. מהם ההבדלים בין צורתה הספרותית של המשנה לבין צורתם הספרותית של מדרשי ההלכה, ומהם הגורמים לשינוי זה?
2. מי היו בעלי התוספות, מתי הם פעלו, היכן, ומה עיקרי יצירתם? (אין צורך למנות שמות. מספיקה התייחסות כללית לבעלי התוספות).
3. מה היו מטרותיו של הרמב"ם בכתיבת ספר "משנה תורה"?
4. מהם הגורמים העיקריים להתקבלותו של השולחן ערוך כקודקס הלכתי?
5. האם ואיזה עקרונות בעניין התיישנות נקלטו מן המשפט העברי לתוך המשפט הישראלי?

חלק ב – יש לענות על כל השאלות בחלק זה

שאלה מספר 1 - 40 נקודות: ג זאנוני

- א. ראובן בעליו של בית פרטי. המגרש הסמוך לביתו של ראובן שייך לשמעון. שמעון החליט שלא לבנות עליו את ביתו והציע אותו למכירה. ראובן ביקש משמעון להיות שותף לבחירת הקונה ובכך להבטיח שהשכנים יהיו נאים בעיניו, אך שמעון סירב לכל שיתוף פעולה עם ראובן.
- המגרש נמכר ללוי. מבירור שעשה ראובן, הסתבר לו שלוי הינו רופא ובכוונתו להקים במגרש גם קליניקה הצמודה לבית אותו יבנה. ראובן חשש מתנועה ערה ברחוב השקט בו הוא מתגורר, ועל כן דרש מלוי להעביר לו את המגרש ובתמורה הסכים לשלם ללוי את מה ששילם לשמעון. בכוונת ראובן להציע את המגרש למכירה למי שייראה בעיניו לוי מסרב, ולחילופין טוען שבינתיים השקיע כספים בהכנת תכניות בניה, מדידה וגידור המגרש.
- שמעון גם הוא מביע התנגדות להעברת המגרש לראובן. הצדדים כולם החליטו לפתור את הסכסוך בבית דין הדן על פי ההלכה. חוו דעתכם באשר לעמדתו של בית הדין. נמקו.
- ב. בחוק המקרקעין של מדינת ישראל אין זכות קדימה לשכן. האם וכיצד עשוי הדבר להשפיע על פסיקתו של בית הדין. פרטו ונמקו.

ולענין הישר והלאה
3 דג

מבנה אזורי.
לכאורה לאור שלא ובה
ראובן לא התחייב לו
פניה דם-מלוא, יחידה היא
מחנך, אסורו את השכנים
לא לזנות, המגרש, משל
לכך לזנות. אין לו צורך, קניינה,
מבנה של
אסורו לא דרש מנש, סתירה
גם לזנות פנה דם-מלוא

מבנה אזורי.
פנה דם-מלוא, מאכאם
השכן ביקר, לקוח, בסוף
שיעור אש, מלוא, מחנך
הן השקיע, אסורה
ולכן אין לו צדדים, לא קניינה.
מבנה של
לא חלק, קדימה אזורי רובה
המחנך, קדימה את הקניין.
קניין, מלוא, מחנך, כפ, זאנוני
מבנה שגשגה, תשרי, לו, יש לו רבון, משנה פה.

אבטו זמן שמתקנה לו פנה דם-מלוא. פנה דגרה' לא נכח איו

שאלה מספר 2 - 20 נקודות: (עד עמוד אחד)

אלון קובע בספרו ביחס לתקנות כי:

"נודעת לציבור השפעה מכרעת על מקור חשוב זה ביצירתה ובהתפתחותה של ההלכה..."

נסו לבסס קביעה זו של אלון.

שאלה מספר 3 - 20 נקודות: (עד עמוד אחד)

הרב קוק בספרו עולת ראייה כותב כך:

יש טועים שחושבים, שהשלוש העולמי לא יבנה כי אם על ידי צביון אחד בדיעות ותכונות, ואם כן כשרואים תלמידי חכמים חוקרים בחכמה ודעת תורה, ועל ידי המחקר מתרבים הצדדים והשיטות, חושבים שבוזה הם גורמים למחלוקת והפך השלום. ובאמת אינו כן, כי השלוש האמיתי אי אפשר שיבוא לעולם כי אם דוקא על ידי הערך של ריבוי השלום. הריבוי של השלום הוא שיתראו כל הצדדים וכל השיטות, ויתבררו איך כולם יש להם מקום, כל אחד לפי ערכו מקומו וענינו...

נסו לבסס את דבריו של הרב קוק מן המקורות שלמדנו.

נסו לבסס מן המקורות שלמדנו גם את הגישה אותה הרב קוק דוחה.

המחוקק גופסה ח'ידית

ח'ידית - תוספתא 36, אגד 37 (מ)

ג'וליה -

תוספתא ח'ידית

אלו ואלו ר'י. אוקיז ח'ידית - סנדוק י'ג'ל

ד'מ' ר' י'חידה - (שג'מ'ט ד'מ'ט הי'מ'ט) ד'מ'ט ר'חוק

מ'מ'ט ח'ידית. ה'ל' ו'מ'ט +

ט'א י'חידה הי'מ'ט ח'ידית
ה'מ'ט